

WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY. KLASA 4

Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań edukacyjnych na ocenę dopuszczającą.

I. KSZTAŁCENIE LITERACKIE I KULTUROWE

I.1. Czytanie utworów literackich - liryka

Treści nauczania wskazane w Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy 4-8)				
i zawarte w podręczniku <i>Zamieńmy słowo</i> dla klasy 4				
ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
UTWORY LIRYCZNE				
<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznaje czytany utwór jako wiersz, - wygłasza z pamięci wskazany wiersz, - nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim przeczytany utwór, - krótko opowiada, o czym jest przeczytany utwór, - wie, kto to jest osoba 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - wymienia cechy poezji, - czyta wiersz głośno i wyraźnie, - wygłasza z pamięci wskazany wiersz, zwracając uwagę na znaki przestankowe, - wypowiada się na temat przeczytanego utworu, 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - uzasadnia, dlaczego utwór jest wierszem, - czyta wiersz, akcentując ważne słowa, - wygłasza z pamięci wiersz w odpowiednim tempie, z poprawną dykcją, - określa temat wiersza, 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia, na czym polega język poezji, - czyta wiersz, stosując odpowiednie tempo i intonację, - wygłasza wiersz z pamięci, odpowiednio modulując głosem i dokonując 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - prezentuje informacje na temat wiersza w formie, którą sam wybierze, w tym w formie interaktywnej, - samodzielnie dokonuje analizy i interpretacji utworu, - tworzy własne przykłady epitetów, porównań,

Treści nauczania wskazane w Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy 4–8)
i zawarte w podręczniku *Zamieńmy słowo* dla klasy 4

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
UTWORY LIRYCZNE				
mówiąca w wierszu, – wyjaśnia pojęcie <i>podmiot liryczny</i> , – wie, kto to jest bohater wiersza, – wyjaśnia pojęcie <i>adresat utworu</i> , – odróżnia podmiot liryczny od adresata wiersza, – wskazuje wers i strofę (zwrotkę), – odróżnia wers od strofy (zwrotki), – wyjaśnia, czym jest wers i refren, – wymienia nazwy środków stylistycznych, takich jak: epitet, porównanie, powtórzenie, wyraz	– podejmuje próbę uzasadnienia wrażeń, jakie wzbudza w nim przeczytany utwór, – wskazuje wartości ważne dla poety w omawianych utworach, – określa nastrój wiersza, – tworzy projekt pracy (przekład intersemiotyczny), np. rysunek, dramę, który będzie interpretacją omawianego utworu, – podaje wyrazy wskazujące na podmiot liryczny i adresata, – opowiada o osobie mówiącej (podmiocie lirycznym) w wierszu, – przedstawia myśli i uczucia	– opowiada o sytuacji przedstawionej w wierszu, – wyodrębnia obrazy poetyckie, – nazywa uczucia, jakie wzbudza w nim czytany utwór, – przedstawia, jak rozumie omawiany utwór, w tym w formie przekładu intersemiotycznego, np. rysunek, dramę, – wskazuje cechy podmiotu lirycznego, – określa cechy bohatera wiersza, – porównuje rymy w dwóch dowolnie wybranych strofach,	interpretacji głosowej, – opowiada w ciekawy sposób o sytuacji przedstawionej w wierszu, bohaterze wiersza, podmiocie lirycznym i ich uczuciach, – opisuje zachowanie bohatera utworu i wyraża swoją opinię na jego temat, – porównuje doświadczenia bohatera z własnymi, – opisuje adresata utworu, – wskazuje cytaty, dzięki którym nazywa uczucia, które wzbudza w nim czytany utwór, – wyjaśnia, jak rozumie	uosobień, zdrobnień, wyrazów dźwiękonaśladowczych, – wyjaśnia funkcje epitetów, porównań, powtórzeń, wyrazów dźwiękonaśladowczych i uosobień, zdrobnień, – wymyśla własne propozycje wyrazów rymujących się, – wyczerpująco omawia sytuację przedstawioną w wierszu i odwołuje się do własnych doświadczeń, – określając nastrój wiersza, uzasadnia swoją wypowiedź i odwołuje się do elementów utworu, – charakteryzuje podmiot liryczny, odwołując się do

Treści nauczania wskazane w Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy 4–8)
i zawarte w podręczniku Zamieńmy słowo dla klasy 4

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
UTWORY LIRYCZNE				
dźwiękonaśladowczy, uosobienie, zdrobnienie, – wymienia elementy rytmizujące wypowiedź: wers, strofa, – zna pojęcie hymnu, – odróżnia utwór wierszowany od utworu epickiego, – nazywa elementy budowy utworu: tytuł.	osoby mówiącej w wierszu, – wskazuje adresata utworu, – wskazuje bohatera utworu, – znajduje wers, w którym jest zawarty zwrot do adresata, – rozpoznaje epitety, porównania, wyrazy dźwiękonaśladowcze, powtórzenia, uosobienia i zdrobnienia w omawianych tekstach, – wskazuje rymy w wierszu, – rozpoznaje rym jako element rytmizujący wypowiedź, – rozpoznaje utwór liryczny jako hymn, – dzieli wers na sylaby.	– rozpoznaje w wierszu epitety, porównania, powtórzenia, wyrazy dźwiękonaśladowcze, uosobienia i zdrobnienia, – rozpoznaje refren jako element rytmizujący wypowiedź, – dzieli wersy na sylaby, – wymienia cechy hymnu.	przesłanie utworu, – wyjaśnia znaczenie przenośne w tekście, – uzasadnia własne rozumienie utworu, – rozpoznaje funkcje epitetów, porównań, powtórzeń, wyrazów dźwiękonaśladowczych i uosobień, zdrobnień, – wyjaśnia, na czym polega rytm utworu, – odróżnia informacje ważne od mniej istotnych, – rozpoznaje elementy rytmizujące wypowiedź, – wskazuje cechy hymnu w danym utworze.	treści wiersza, – charakteryzuje bohatera utworu, odwołując się do treści wiersza, – porównuje podmiot liryczny z adresatem i bohaterem wiersza, – rozpoznaje hymn wśród innych gatunków literackich.

I.1. Czytanie utworów literackich – epika

Treści nauczania wskazane w Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy 4–8)				
i zawarte w podręczniku <i>Zamieńmy słowo</i> dla klasy 4				
ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
UTWORY EPICKIE				
<ul style="list-style-type: none"> - odpowiada na proste pytania dotyczące fragmentu tekstu, - odróżnia utwór epicki od wiersza, - wymienia elementy świata przedstawionego, takie jak: czas i miejsce 	spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto: <ul style="list-style-type: none"> - odpowiada na pytania dotyczące fragment tekstu, - wymienia cechy utworu epickiego, - krótko opisuje elementy świata przedstawionego, 	spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto: <ul style="list-style-type: none"> - odpowiada na proste pytania dotyczące znajomości całego tekstu, - czyta głośno, wyraźnie, z odpowiednią artykulacją i z uwzględnieniem znaków 	spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto: <ul style="list-style-type: none"> - analizuje elementy świata przedstawionego i wyciąga wnioski z analizy, - wyjaśnia różnice między elementami realistycznymi a fantastycznymi w 	spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto: <ul style="list-style-type: none"> - porównuje elementy świata przedstawionego różnych utworów, - dowodzi, że czytany

Treści nauczania wskazane w Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy 4-8)
i zawarte w podręczniku Zamieńmy słowo dla klasy 4

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
UTWORY EPICKIE				
<ul style="list-style-type: none"> akcji, bohaterowie, zdarzenia, - rozpoznaje fikcję literacką, - wskazuje elementy realistyczne w omawianych utworach, - wymienia wybrane gatunki literackie, takie jak: baśń, legenda, - nazywa elementy budowy utworu: tytuł, - wymienia wybrane wydarzenia omawianego utworu, - rozpoznaje, kim jest osoba mówiąca w utworze epickim, - rozpoznaje bohatera, - wymienia bohaterów utworu, - zna pojęcie narratora, - zna pojęcie narracji, - rozpoznaje wątek główny w utworze, - nazywa wrażenia, jakie 	<ul style="list-style-type: none"> - odróżnia elementy realistyczne od fantastycznych, - wskazuje elementy realistyczne i fantastyczne w przeczytanych utworach, - wymienia cechy gatunkowe baśni i legendy, - wyszukuje w tekście określone informacje, - rozpoznaje elementy budowy utworu: tytuł, - ustala kolejność wydarzeń w utworze, - podaje wyrazy wskazujące narratora, - rozpoznaje rodzaje bohaterów w utworze, - przedstawia bohatera utworu, - wymienia niektóre cechy bohaterów, - rozpoznaje wyrazy wskazujące na narrację, - rozpoznaje wątki poboczne, - wyjaśnia znaczenie dosłowne 	<ul style="list-style-type: none"> interpunkcyjnych, - rozpoznaje czytany utwór jako epikę oraz baśń i legendę, - opowiada o elementach świata przedstawionego, - odróżnia elementy realistyczne od fantastycznych w omawianych utworach, - opowiada o wybranych wydarzeniach fabuły, - wskazuje dialog w utworze, - określa rodzaj narratora w omawianym utworze, - nazywa rodzaj bohatera (bohater pierwszoplanowy, drugoplanowy, epizodyczny), - wymienia większość cech bohaterów, - określa rodzaj narracji (narracja pierwszoosobowa), - omawia wątek główny 	<ul style="list-style-type: none"> przeczytanych utworach, - uzasadnia przynależność rodzajową utworu do epiki oraz gatunkową do baśni i legendy, - rozpoznaje związki przyczynowo-skutkowe, - wskazuje cechy narratora w zależności od jego rodzaju, - rozpoznaje rodzaj bohatera w omawianym utworze, - określa relacje łączące bohaterów utworu, - uzasadnia wskazane cechy bohaterów, odwołując się do omawianego utworu, - odróżnia bohatera pierwszoplanowego od drugoplanowego i epizodycznego, - dokonuje analizy fragmentu utworu, aby określić rodzaj narracji, - określa tematykę utworu, - omawia wątek poboczny, 	<ul style="list-style-type: none"> utwór należy do określonego rodzaju i gatunku literackiego, podając odpowiednie przykłady z tekstu, - rozpoznaje funkcje elementów budowy utworu: tytuł, - prezentuje według własnego pomysłu, w tym z wykorzystaniem narzędzi interaktywnych, jak rozumie wzajemne zależności między wydarzeniami, - porównuje narratorów w różnych utworach literackich, - charakteryzuje bohatera w omawianym utworze, w tym z wykorzystaniem narzędzi

Treści nauczania wskazane w Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy 4-8)				
i zawarte w podręczniku <i>Zamieńmy słowo</i> dla klasy 4				
ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
UTWORY EPICKIE				
<p>wzbudza w nim czytany tekst,</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpoznaje znaczenie dosłowne w tekście, - opowiada o treści utworu, zachowując kolejność wydarzeń. 	<p>w utworze,</p> <ul style="list-style-type: none"> - wypowiada się na temat przeczytanego utworu, - wskazuje wartości ważne dla bohaterów w omawianych utworach, - rozpoznaje informacje ważne w utworze, - tworzy projekt pracy (przekład intersemiotyczny), np. rysunek, dramę, spektakl teatralny, który będzie jego własną interpretacją utworu. 	<p>utworu,</p> <ul style="list-style-type: none"> - określa doświadczenia bohaterów literackich, - prezentuje własne rozumienie utworu, - ocenia bohaterów literackich oraz zdarzenia, - rozpoznaje informacje mniej ważne w utworze, - rozpoznaje fakty i opinie, - wymienia cechy identyfikujące teksty kultury należące do literatury, - odczytuje omawiane teksty na podstawie stworzonego przekładu intersemiotycznego, np. rysunek, drama, spektakl teatralny. 	<ul style="list-style-type: none"> - porównuje doświadczenia bohaterów literackich z własnymi, - odróżnia informacje ważne od mniej istotnych, - porównuje cechy identyfikujące teksty kultury należące do: literatury, filmu, muzyki, sztuk plastycznych i audiowizualnych, - porównuje treść czytanych utworów z własnymi doświadczeniami. 	<p>interaktywnych,</p> <ul style="list-style-type: none"> - porównuje narrację pierwszoosobową z trzecioosobową i przedstawia swoje wnioski, - określa problematykę utworu i prezentuje ją w twórczy sposób.

I.2. Odbiór tekstów kultury – komiks

Treści nauczania wskazane w <i>Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy 4–8)</i> i zawarte w podręczniku <i>Zamieńmy słowo dla klasy 4</i>				
ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
KOMIKS				
<ul style="list-style-type: none"> – odpowiada na proste pytania dotyczące treści fragmentu komiksu, – zna pojęcie komiksu, – odróżnia utwór pisany prozą od komiksu, – rozpoznaje komiks, 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – odpowiada na pytania dotyczące treści całego komiksu, – opisuje elementy świata przedstawionego w komiksie, – rozróżnia i wskazuje elementy 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – czyta komiks wyraźnie, z odpowiednią artykulacją i uwzględnieniem znaków interpunkcyjnych, wyrazów dźwiękonaśladowczych i wykrzyknień, – rozpoznaje czytany utwór jako 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – analizuje elementy świata przedstawionego w komiksie i wyciąga wnioski z analizy, – wyjaśnia różnice między elementami realistycznymi a fantastycznymi w 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – udowadnia, że czytany utwór jest komiksem, podając odpowiednie przykłady z tekstu, – prezentuje według własnego pomysłu, w tym z wykorzystaniem narzędzi

Treści nauczania wskazane w Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy 4–8)
i zawarte w podręczniku *Zamieńmy słowo* dla klasy 4

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
KOMIKS				
<ul style="list-style-type: none"> - krótko opowiada, o czym jest komiks, - wymienia elementy świata przedstawionego w komiksie, takie jak: czas i miejsce akcji, bohaterowie, zdarzenia, - podaje wybrane wydarzenia omawianego komiksu. 	<ul style="list-style-type: none"> realistyczne i fantastyczne w komiksie, - wymienia charakterystyczne cechy komiksu, - wyszukuje w komiksie określone informacji, - ustala kolejność wydarzeń w utworze, - rozpoznaje rodzaje bohaterów w komiksie, - przedstawia bohatera komiksu, - wymienia niektóre cechy bohaterów, - wypowiada się na temat przeczytanego komiksu, - wskazuje wartości ważne dla bohaterów komiksu, - rozpoznaje ważne informacje w 	<ul style="list-style-type: none"> komiks, - opowiada o elementach świata przedstawionego w komiksie, - odróżnia elementy realistyczne od fantastycznych w komiksie, - prezentuje w dowolnej formie treść komiksu, w tym w formie interaktywnej, - opowiada o wybranych wydarzeniach fabuły komiksu, - wskazuje w komiksie wypowiedzi bohaterów, - nazywa rodzaj bohatera: bohater pierwszoplanowy i drugoplanowy, - wymienia większość cech 	<ul style="list-style-type: none"> komiksie, - uzasadnia, dlaczego utwór jest komiksem, - rozpoznaje związki przyczynowo-skutkowe w komiksie, - rozpoznaje rodzaj bohatera w komiksie, - określa relacje łączące bohaterów komiksu, - uzasadnia wskazane cechy bohaterów, odwołując się do komiksu, - odróżnia bohatera pierwszoplanowego od drugoplanowego w komiksie, - określa tematykę komiksu, - porównuje doświadczenia 	<ul style="list-style-type: none"> interaktywnych, jak rozumie wzajemne zależności między wydarzeniami w komiksie, - charakteryzuje bohatera w omawianym komiksie, w tym z wykorzystaniem narzędzi interaktywnych, - określa problematykę komiksu i prezentuje ją w twórczy sposób, - wyczerpująco wypowiada się na temat wydarzeń przedstawionych w komiksie, odwołując się do znajomości całej lektury, - tworzy według własnego pomysłu komiks z poznanymi bohaterami.

Treści nauczania wskazane w Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy 4–8)
i zawarte w podręczniku *Zamieńmy słowo* dla klasy 4

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
KOMIKS				
	komiksie, – tworzy projekt pracy (przekład intersemiotyczny), np. rysunek, dramę, spektakl teatralny, który będzie jego interpretacją omawianego komiksu.	bohaterów, – ocenia bohaterów literackich i zdarzenia, – rozpoznaje informacje mniej ważne w komiksie, – odczytuje omawiane teksty na podstawie stworzonego przekładu intersemiotycznego, np. w postaci rysunku, dramy, spektaklu teatralnego.	bohaterów komiksu z własnymi, – odróżnia informacje ważne od mniej istotnych, – charakteryzuje komiks jako tekst kultury, – opowiada w ciekawy sposób o wydarzeniach przedstawionych w komiksie, – odczytuje uczucia przedstawione na rysunkach.	

1.2. Odbiór tekstów kultury – obraz

Treści nauczania wskazane w Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy 4–8)
i zawarte w podręczniku *Zamieńmy słowo* dla klasy 4

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
OBRAZ				
<ul style="list-style-type: none"> - określa tematykę obrazu, - nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim dzieło sztuki, - wymienia elementy obecne na obrazie. 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - prezentuje elementy przedstawione na obrazie, - wymienia elementy realistyczne i fantastyczne obecne na obrazie, - odróżnia pejzaż od portretu i martwej natury. 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - opisuje sytuację przedstawioną na obrazie, - nazywa emocje, które mogą odczuwać postacie z obrazu, - określa uczucia, jakie wywołuje obraz, - przedstawia własne rozumienie dzieła sztuki, - wskazuje cechy tekstów kultury należących do sztuk plastycznych. 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - opisuje pierwszy i drugi plan obrazu, - opowiada w kilku zdaniach o sytuacji przedstawionej na obrazie, - opisuje umieszczone na obrazie elementy, - przedstawia własne rozumienie dzieła sztuki poprzez podanie tematów rozmów postaci przedstawionych na obrazie, - rozumie właściwości tekstów kultury należących do sztuk plastycznych. 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - określa nastrój obrazu oraz uzasadnia swoją wypowiedź, - przedstawia własne zdanie na temat sytuacji z obrazu, - omawia elementy sztuki plastycznej, takie jak: plan, barwy, kompozycja, światło, ruch, - dokonuje przekładu intersemiotycznego, np. tworzy i opowiada historię, która mogłaby się wydarzyć w miejscu ukazanym na obrazie.

II. KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE

II.1. Gramatyka języka polskiego – fonetyka

Treści nauczania wskazane w Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy 4–8)

i zawarte w podręczniku *Zamieńmy słowo* dla klasy 4

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
FONETYKA				
<ul style="list-style-type: none"> – wie, co to jest alfabet, – zna pojęcie litery i głoski, – rozpoznaje samogłoski i spółgłoski, – rozpoznaje sylabę, – wie, że samogłoska <i>i</i> może pełnić w wyrazie różne funkcje. 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – zna alfabet, – wie, co to jest litera, – wie, co to jest głoska, – odróżnia litery od głosek, – odróżnia samogłoski od spółgłosek, – dzieli wyraz na sylaby, – wie, co to jest samogłoska, – rozróżnia funkcję samogłoski <i>i</i>. 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – porządkuje proste wyrazy według alfabetu, – dzieli wyrazy na litery, – wskazuje w wyrazie samogłoski i spółgłoski, – dzieli wyrazy na sylaby, – określa funkcję samogłoski <i>i</i>. 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – poprawnie przenosi wyrazy, – porządkuje trudniejsze wyrazy według alfabetu, – dzieli wyrazy na głoski, – rozpoznaje funkcję samogłoski <i>i</i> w wyrazie. 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – wykorzystuje w praktyce znajomość alfabetu do sprawnego wyszukiwania tytułów utworów w podręczniku i wyrazów w słownikach, – dzieli wyraz na głoski, zwracając uwagę na różne funkcje samogłoski <i>i</i>.

II.1. Gramatyka języka polskiego – części mowy

Treści nauczania wskazane w Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy 4–8)				
i zawarte w podręczniku <i>Zamieńmy słowo</i> dla klasy 4				
ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
CZĘŚCI MOWY				
<ul style="list-style-type: none"> - wymienia części mowy, takie jak: rzeczownik, czasownik, przymiotnik, liczebnik, przysłówki, przyimek, spójnik, zaimek, - podaje pytania odmiennych części mowy, - rozpoznaje osobowe formy czasownika, - wymienia formy, przez które odmienia się czasownik: czasy, osoby, liczby, rodzaje, - odróżnia bezokolicznik od odmiennych form czasownika, - rozpoznaje osobę i liczbę czasownika, - rozpoznaje liczbę i rodzaj rzeczownika, - wie, że rzeczownik 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpoznaje w zdaniu części mowy, takie jak: rzeczownik, czasownik, przymiotnik, liczebnik, przysłówki, przyimek, - rozpoznaje nieosobowe formy czasownika: bezokoliczniki, - nazywa przypadki i ich pytania, - rozpoznaje czas i tryb czasownika, - wskazuje wyrażenie przyimkowe, - wie, że przyimek jest nieodmienną częścią mowy, 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - odróżnia części mowy odmienne od nieodmiennych, - rozpoznaje formy przypadków wyrazów, - rozpoznaje rodzaj czasownika, - stosuje poprawne formy rzeczownika, czasownika, przymiotnika, - odmienia rzeczownik przez przypadki i liczby, - odmienia czasownik przez czasy, osoby, liczby, rodzaje, - podaje przykłady wyrażen 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - określa rolę czasownika w wypowiedzi, - określa przypadek rzeczownika w zdaniu, - stosuje poprawne formy liczebnika, - rozpoznaje poszczególne części mowy wśród innych, - stosuje w praktyce zasady pisowni przyimków prostych i złożonych oraz wyrażen przyimkowych, - rozpoznaje spójniki. 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - określa funkcję części mowy w tekście, - bezbłędnie zapisuje przyimki proste i złożone oraz wyrażenia przyimkowe, - poprawnie używa różnych form rzeczowników i przymiotników, a w razie wątpliwości korzysta ze słownika, - odróżnia w formach osobowych czasowników formę złożoną czasu przyszłego z bezokolicznikiem od formy złożonej z dwóch

Treści nauczania wskazane w Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy 4–8)
i zawarte w podręczniku *Zamieńmy słowo* dla klasy 4

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
CZĘŚCI MOWY				
odmienia się przez przypadki.	– wie, że przyimek łączy się z rzeczownikiem.	przyimkowych.		czasowników.

II.1. Gramatyka języka polskiego – składnia

Treści nauczania wskazane w Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy 4-8) i zawarte w podręczniku <i>Zamieńmy słowo</i> dla klasy 4				
ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
SKŁADNIA				
<ul style="list-style-type: none"> - odróżnia zdanie od równoważnika zdania, - wskazuje przykłady czasownika w formie osobowej, - rozpoznaje główne części zdania, - podaje pytania głównych części zdania, - rozpoznaje zdanie pojedyncze nierozwinięte i rozwinięte, - zna pojęcie <i>zdanie złożone</i>, - wie, że występuje zdanie oznajmujące, pytające i rozkazujące. 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - wie, czym się różni zdanie od równoważnika zdania, - rozpoznaje czasowniki w formie osobowej, - wie, że jest grupa podmiotu i grupa orzeczenia, - dostrzega związki między wyrazami w zdaniu, - odróżnia zdanie pojedyncze nierozwinięte od rozwiniętego, - odróżnia zdanie pojedyncze od zdania złożonego, - rozpoznaje zdania oznajmujące, pytające i rozkazujące. 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpoznaje zdanie i równoważnik zdania, - stosuje czasowniki w formie osobowej do tworzenia zdania, - wskazuje podmiot i orzeczenie w zdaniu, - rozpoznaje zdanie pojedyncze rozwinięte i nierozwinięte, - wyodrębnia zdania składowe w zdaniu złożonym, - tworzy zdania, uwzględniając cel wypowiedzi: oznajmujące, pytające i rozkazujące, rozumie ich funkcje i je stosuje. 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - tworzy zdanie i równoważnik zdania, - przekształca zdanie na równoważnik zdania i odwrotnie, - rozpoznaje, jaką częścią mowy jest wyrażony podmiot, a jaką – orzeczenie, - rozpoznaje grupę podmiotu i grupę orzeczenia, - sporządza wykres zdania pojedynczego, - stosuje zdania pojedyncze rozwinięte i nierozwinięte w różnych formach 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - poprawnie stosuje w swoich wypowiedziach zdanie i równoważnik zdania oraz czasowniki w formie osobowej, - poprawnie tworzy związki wyrazowe w zdaniach, - poprawnie tworzy różne rodzaje zdań, - poprawnie stosuje w swoich wypowiedziach zdania pojedyncze i złożone, - przekształca zdania złożone w pojedyncze i odwrotnie.

Treści nauczania wskazane w Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy 4-8) i zawarte w podręczniku <i>Zamieńmy słowo</i> dla klasy 4				
ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
SKŁADNIA				
			wypowiedzi, - wyjaśnia, czym się różni zdanie pojedyncze od złożonego, - określa relacje między zdaniami składowymi, - rozumie funkcje zdań ze względu na cel wypowiedzi.	

II.2. Zróżnicowanie języka

Treści nauczania wskazane w Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy 4–8)				
i zawarte w podręczniku <i>Zamieńmy słowo</i> dla klasy 4				
ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
ZRÓZNICOWANIE JĘZYKA				
<ul style="list-style-type: none"> – zna pojęcie <i>frazeologizm</i>, – zna frazeologizmy omawiane na lekcji, – wie, co to jest synonim i antonim, – zna słownik synonimów. 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – wie, co to związek frazeologiczny, – rozpoznaje związki frazeologiczne w wypowiedziach, – rozpoznaje synonimy i antonimy, – wie, jak korzystać ze słownika synonimów. 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, co to jest związek frazeologiczny, – wie, że związki frazeologiczne są obecne w życiu codziennym, – podaje przykłady związków frazeologicznych, – podaje przykłady synonimów i antonimów, – omawia zasady korzystania ze słownika synonimów. 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie omawianych związków frazeologicznych, – redaguje zdania ze związkami frazeologicznymi, – wyjaśnia, czym są synonimy i antonimy, – tworzy synonimy i antonimy, – korzysta w praktyce ze słownika synonimów. 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> – stosuje w wypowiedziach związki frazeologiczne, – używa synonimów i antonimów w celowy sposób.

II.4. Ortografia i interpunkcja

Treści nauczania wskazane w Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy 4-8)				
i zawarte w podręczniku <i>Zamieńmy słowo</i> dla klasy 4				
ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
ORTOGRAFIA I INTERPUNKCJA				
<ul style="list-style-type: none"> - poprawnie zapisuje wyrazy często używane, - rozpoczyna wypowiedzenie wielką literą, - rozróżnia znaki interpunkcyjne: kropkę, przecinek, znak zapytania, wykrzyknik, - stosuje kropkę na końcu zdania. 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - zna zasady pisowni wyrazów z ó, u, rz, ż, - poprawnie zapisuje wyrazy, których pisownię wcześniej ćwiczy, - wie, że należy postawić przecinek, aby oddzielić te same części mowy, - stosuje cudzysłów w tytułach, - używa wykrzyknika, - wymienia zasady użycia przecinka przed spójnikami i w zdaniu. 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - zna zasady pisowni wyrazów z h, ch, dużą i małą literą, przeczenia nie z czasownikami w formie osobowej, - stosuje zasady pisowni wyrazów z ó, u, rz, ż, h, ch oraz przeczenia nie z czasownikami w formie osobowej, - oddziela przecinkiem zdania składowe w zdaniu złożonym, - stosuje znaki interpunkcyjne w redagowanych przez 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę dobrą, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - zna zasady pisowni w zakresie pozostałych zasad ortograficznych, - poprawnie zapisuje wyrazy zgodnie z poznanymi zasadami ortograficznymi, - poprawnie zapisuje wyrazy z ó niewymiennym, - poprawnie zapisuje wyjątki w pisowni rz po spółgłoskach, - poprawnie zapisuje wyrazy z rz i ż niewymiennym, 	<p><u>spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - poprawnie zapisuje wyrazy z trudnością ortograficzną, - stosuje dwukropki i myślniki w dialogu, - samodzielnie i sprawnie korzysta ze słownika ortograficznego, - redaguje własne teksty złożone z różnych rodzajów zdań i poprawnie stosuje znaki interpunkcyjne.

Treści nauczania wskazane w Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy 4–8)				
i zawarte w podręczniku <i>Zamieńmy słowo</i> dla klasy 4				
ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
ORTOGRAFIA I INTERPUNKCJA				
		siebie tekstach.	<ul style="list-style-type: none"> - zapisuje poprawnie wyrazy z <i>h</i> niewymiennym, - stosuje cudzysłów w celu oznaczenia czyichś słów, - używa dwukropka przed wyliczeniem, - określa różnice w treści zdania w zależności od zastosowanego znaku interpunkcyjnego. 	

III. TWORZENIE WYPOWIEDZI

Treści nauczania wskazane w Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy 4–8)

i zawarte w podręczniku *Zamieńmy słowo* dla klasy 4

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
NOTATKA, DIALOG, OPIS, WYPOWIEDŹ ARGUMENTACYJNA, PLAN WYDARZEŃ, ŻYCZENIA, ZAPROSZENIE, OGŁOSZENIE, LIST				
<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznaje notatkę wśród innych form wypowiedzi, - wie, że są różne sposoby notowania, - wie, na czym polega dialog, - dostrzega interpunkcję w zapisie dialogu, - wie, co zawiera opis postaci, miejsca, krajobrazu, - podejmuje próbę tworzenia opisu postaci, miejsca, - zna pojęcie akapitu, - zna pojęcie argumentu, - wie, co to jest plan wydarzeń, - wie, czym się różni plan ramowy od planu szczegółowego, 	<ul style="list-style-type: none"> spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą, a ponadto: - zna cechy notatki, - zna różne rodzaje notowania, - rozpoznaje dialog, - zna zasady zapisywania dialogu, - gromadzi słownictwo do opisu postaci, miejsca, - tworzy plan opisu postaci, miejsca, krajobrazu, - wie, co to jest akapit, - wie, co to jest argument, - wie, jak jest zbudowany argument, - wie, jak tworzyć plan wydarzeń, - odróżnia plan ramowy od planu szczegółowego, - wie, czym się cechują życzenia, 	<ul style="list-style-type: none"> spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto: - omawia cechy notatki, - rozróżnia rodzaje notatki, - zapisuje dialog, - tworzy opis postaci, miejsca, krajobrazu na podstawie planu, - wyjaśnia, co to jest akapit, - podaje przykłady argumentu, - wyjaśnia, jak tworzyć plan wydarzeń, - tworzy plan ramowy, - rozpoznaje życzenia spośród innych form wypowiedzi, - wskazuje wymagane informacje w zaproszeniu i ogłoszeniu, - omawia elementy kompozycyjne zaproszenia i 	<ul style="list-style-type: none"> <u>spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:</u> - tworzy różne rodzaje notatki, - tworzy dialog, - porządkuje słownictwo do opisu postaci, miejsca, krajobrazu, - tworzy opis postaci, miejsca, krajobrazu, - stosuje w wypowiedzi pisemnej akapity, - stosuje w swoich wypowiedziach argumenty, - omawia budowę 	<ul style="list-style-type: none"> <u>spełnia wymagania na ocenę dostateczną, a ponadto:</u> - tworzy według własnego pomysłu funkcjonalną notatkę, w tym interaktywną, - stosuje poprawną interpunkcję w zapisie dialogu, - samodzielnie tworzy bogaty treściowo opis postaci, miejsca, krajobrazu, o właściwej kompozycji i układzie graficznym, - podejmuje próbę uzasadniania argumentu, - tworzy plan w jednolitej

Treści nauczania wskazane w Podstawie programowej dla II etapu edukacyjnego (klasy 4–8)
i zawarte w podręczniku *Zamieńmy słowo* dla klasy 4

ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń				
NOTATKA, DIALOG, OPIS, WYPOWIEDŹ ARGUMENTACYJNA, PLAN WYDARZEŃ, ŻYCZENIA, ZAPROSZENIE, OGŁOSZENIE, LIST				
<ul style="list-style-type: none"> - wie, jaką formą wypowiedzi są życzenia, - podejmuje próbę napisania życzeń, - wie, jak wygląda zaproszenie i ogłoszenie, - rozpoznaje elementy kompozycyjne zaproszenia i ogłoszenia, - zna list jako formę wypowiedzi, - wie, kim są nadawca i adresat, - zna zwroty do adresata. 	<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznaje zaproszenie i ogłoszenie wśród innych form wypowiedzi, - zna elementy kompozycyjne zaproszenia i ogłoszenia, - zna elementy listu, - odróżnia nadawcę i adresata, - zna zasady pisowni w zwrotach do adresata, - pisze list prywatny, - tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: zaproszenie, ogłoszenie, życzenia, dialog. 	<ul style="list-style-type: none"> ogłoszenia, - wypowiada się na temat cech listu jako formy wypowiedzi, - podaje przykłady nadawcy i adresata, - omawia zasady pisowni w zwrotach do adresata, - pisze rozwinięty list prywatny, - selekcjonuje informacje, - tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: opis, list. 	<ul style="list-style-type: none"> argumentu, - tworzy plan szczegółowy, - układa życzenia, - tworzy zaproszenie i ogłoszenie, - pisze wypowiedź w formie listu o właściwej kompozycji i układzie graficznym, - stosuje akapity, - zachowuje zasady etykiety językowej, tworząc współczesne formy komunikatów, - stosuje wiedzę o języku w tworzonych przez siebie formach wypowiedzi. 	<ul style="list-style-type: none"> formie: zdań lub równoważników zdań, - tworzy życzenia i zaproszenie w formie oficjalnej i nieoficjalnej, - rozumie rolę akapitów w tworzeniu całości myślowej wypowiedzi.

